

Skriftlighedsforløb

Louise Daugaard Madsen

H.C. Ørsted Gymnasiet Frederiksberg 2018

Forløbet kører i perioden før, eleverne skal skrive dansk-idéhistorieopgave

Materialer:

- Uddrag af Johannes Fibiger: "Den sproglige virkelighed", 15 sider
- Louise Daugaard Madsen: "Powerpoint om indledning og konklusion", 8 slides
- Uddrag af Eva Heltberg: "Skriv løs, slet og ret", ca. 8 sider
- Uddrag af Søren Boy Skjold "Lær af forfatterne": i alt 23 sider
- "Varier sætningslængden", 6 sider
- "Fokus på verber, 4 sider
- "Fokuser på adjektiver", 7 sider
- "Overrask med ordvalget", 6 sider
- Rebecca Natascha Albinus et al: "Skriv dig frem", s. 46-68, 22 sider
- Sune Weile: At skrive en diskussion. <https://suneweile.wordpress.com/skriftlighed-i-dansk/eksamensgenrerne/om-at-skrive-en-diskussion/>, 3 sider
- Elevernes egen stil – en sagprosaanalyse

Lektie til dobbeltlektion: læs s. 169-173 i "Topik og tekstproduktion" samt s. 125- 134 i "Argumentation og sproghandlinger". Begge tekster fra "Den sproglige virkelighed".

Time 1 og 2:

1. To og to på basis af "Topik og tekstproduktion":
 - Hvad betyder ordet "topik" og hvad er målet med "topik"?
 - Forklar den hermeneutiske cirkel- og hvorfor den nævnes i forbindelse med "topik"
 - Hvad er vigtigt for en: 1. indledning, 2. emnebehandling, 3. konklusion
 - Hvad skal man særligt huske, når man skriver opgaver? Tænk her på Blooms taksonomi.
2. Kort plenum om ovennævnte
3. Læreren gennemgår kravene til indledning og konklusion i en dansk-idéhistorieopgave
4. Eleverne skriver to og to en indledning til et emne, som idéhistorielæreren har gennemgået: "Demokrati".
5. Eleverne bytter indledning og kommenterer: Opfylder indledningen kravene? Giver indledning mulighed for at dække de taksonomiske niveauer i den efterfølgende opgave? Eleverne giver forbedringsforslag.
6. Eleverne retter deres indledning og uploader på lecio. De bedømmes på deres evne til at give feed forward og at tage fordringsforslag til sig.

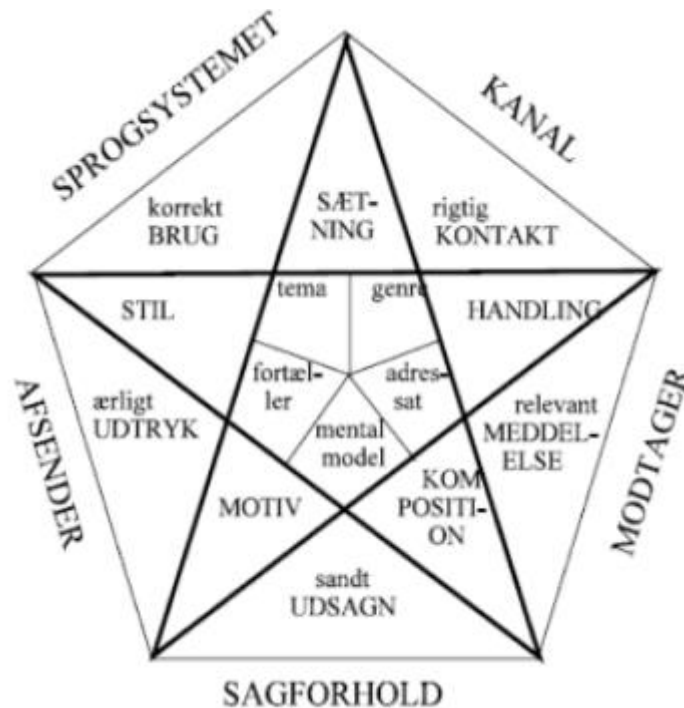
I grupper af fire:

- Hvad er hovedpointerne i teksten "Argumentation og sproghandlinger"? Hvad er vigtigt at huske?
- Forklar de fire maksimer: kvantitetsmaksimen, Kvalitetsmaksimen, relevansmaksimen, mådesmaksimen.
- Forklar hvad der menes med: " Sprog er ikke bare noget, vi bruger i tale og skrift til at sige noget med, men noget vi handler med".

Lektie: uddrag af Eva Heltberg: "Skriv løs, slet og ret", ca. 8 sider. Eleverne medbringer en stil, hvor de har lavet en sagprosaanalyse.

Time 3

1. I grupper af to:
 - Hvilke metoder kan man benytte for at komme i gang med en opgave?
 - Forklar Ole Tøgebys pentagram, baseret på Ciceros pentagram, vha. eksempler:

- Hvad kan man gøre, hvis man ikke er tilfreds med det, man har skrevet?
 - Hvad er en problemformulering?
 - Hvorfor er det vigtigt med fodnoter? Og hvornår sætter man en fodnote?
3. Læreren gennemgår angivelse af kilder.
- a. Eleverne gennemgår to og to deres stil og ser, om de har angivet kilder korrekt.

Lektie: læs "Varier sætningslængden" samt "fokuser på verber" fra Søren Boy Skjold "Lær af forfatterne". Medbring en dansk stil.

Time 4:

1. Individuelt:
 - Skriv en tekst, hvor du skifter mellem korte (under ti ord), mellemlange (ti til 24 ord) og lange sætninger (over 25 ord). Hvad tænker du umiddelbart, når du ser på sætningerne bagefter? Hvilken af de tre typer benytter du oftest - og hvorfor?
 - Skriv først en kort sætning (ikke over fem ord). Se så, hvor langt du kan udvide den, før du sætter punktum. Fungerer sætningen efter hensigten? Hvorfor-hvorfor ikke?
 - Kig nu på din seneste aflevering i dansk. Gennemskriv din seneste danske stil, hvor dit fokus er på at variere sætningslængden (den første ½ side). Hvilken virkning har det, at du ændrer?
2. Gå sammen med din sidekammerat og vis hinanden, hvad I er kommet frem til.
3. Individuelt:
 - Understreg alle verber/udsagnsord i din seneste aflevering i dansk (1/2-1 side)

- Prøv at ændre neutrale verber til verber med et indbygget adjektiv. For eksempel "han gik langsomt" til "han slentrede".
 - Skriv om dagen i går i dagbogsform. Skriv først teksten i datid, derefter i nutid. Hvad gør det ved teksten, når du ændrer verbernes tid? Mindst 10 linjer.
4. To og to: Hvor mange forskellige variationer kan du sammen med din sidekammerat lave af de tre verber: spise, tale, gå?

Lektie: Læs s. 96- 102 om "fokuser på adjektiver" og "overrask med ordvalget", s. 117-123 fra Søren Boy Skjold "Lær af forfatterne"+ medbring igen din stil

Time 5:

1. Individuelt: Skriv en tekst på 100 ord uden at bruge adjektiver. Emnet er: Den person beundrer jeg, fordi...
2. Understreg alle adjektiver i din seneste stil. (fokuser evt. på jeres diskussionsdel, som formentlig vil være mere subjektiv end selve analysen)
 - Er der adjektiver du bruger meget ofte?
 - Hvilke kan undværes?
 - Hvilke er upræcise?
3. Præsenter dig selv uden at bruge ordene: **Jeg, elev, gymnasium, er, og, bor, forældre, søskende** (ca. 100 ord målrettet en jævnaldrende)
4. Præsenter dig dernæst med følgende fem ord og navne: **lagkage, integration, træls, computernørd, Thorvald Stauning.** ca. 100 ord målrettet en jævnaldrende)
5. Læs korrektur på dine beskrivelser og tjek igennem, at du lever op til kravene
6. Læs dine to præsentationer højt for din sidekammerat. Sidekammeraten kigger med på skærmen for at kommentere på det grammatiske/sproglige. Holder personen sig fx enten til nutid eller datid eller sker der et miks? Er der stavefejl? Starter ordet med stort efter punktum?
7. Bagefter fortæller du, hvilke udfordringer du havde med opgaven? Hvad var svært i den første opgave og i den anden opgave. Hvilken beskrivelse mener du, er blevet mest sigende for dig som person? Og med hvilken begrundelse?
8. Sidekammeraten giver feed-back på de to resultater.

Lektie: s. 115-125 "At skrive en opgave som helhed" fra Rebecca Natascha Albinus et al: "Skriv dig frem",

Time 6:

1. Hurtigskrivning om dagens lektie: "Hvad er tekstens pointer"/Hvad skal jeg huske?
2. Læreren gennemgår snubletråd A med eleverne (der læses højt og forklares). Eleverne løser opgave 1 fra bogen med hinanden, opgave 2 i plenum, og i opgave 3 skal de tage udgangspunkt i teksten "Hovedstolen", som de har læst under "identitet og selvscenesættelse". Eleverne skal her skrive en lille analyse af tekstens udsigelsessituation (fortælleforhold), hvor der arbejdes med at undgå snubletråden "Beskrivelse uden analyse". Når eleverne er færdige, bytter de deres tekst med en anden gruppe og diskuterer, hvordan gruppen undgik snubletråden

3. Læreren gennemgår snubletråd B med eleverne (der læses højt og forklares). Eleverne løser opgave 1 og 2 fra bogen. Gennemgang i plenum
4. Læreren gennemgår snubletråd C (der læses højt og forklares). Eleverne løser opgave 1 +2 fra bogen. Gennemgang i plenum

Lektie: Eleverne medbringer en stil, gerne en sagprosaanalyse

Time 7 og 8

Kort repetition: Hvad lærte vi af snubletråde sidst?

Eleverne arbejder med egen stil, og læreren hjælper.

Eleverne løser opgaverne:

- 1) Start med at læse: "Snubletråd G: Generelle og vage formuleringer".** Dernæst: **Læs din tekst igennem/ gør gerne dette højt. Tag dig god tid når du læser. Læs fra punktum til punktum. (Tag udgangspunktet i stilens første to sider)**
Spørg hver gang dig selv:
 - Giver sætningen mening? Får du det frem du gerne vil, eller er der løse ender? Hvis sætningen ikke giver mening- sæt streg under sætningen.
 - ER der udsagnsled og grundled i hver af jeres sætninger (gælder også på hver side af kommaet). Hvis ikke sæt streg under sætningen
 - Formulere du dig "generelt eller vagt?" (jf. snubletråd G)- hvis ja, understreg.
- 2) Skim den tekst, du har skrevet stilen på basis af**
Læs dernæst snubletråd b + f :
 - Har du formuleringer der svarer til originaltekstens- eller lige ved og næsten? Hvis ja, understreg disse.
 - Når du læser din stil igennem, er der så steder, hvor du kan virke indforstået? Hvis ja, understreg disse steder.
- 3) Læs dernæst snubletråd "c" :**
 - Marker dine citater igennem hele stilen
 - Har du manglende eller forkert brug af citater? Hvis ja marker i teksten
 - Har du citeret korrekt? Står der sidetal og linjetal?
 - Hvis du har lavet en redegørelse og diskussion- løs næste opgave. Ellers spring til sidste opgave.
- 4) Læs nu jeres diskussionsdel. Læs dernæst snubletråd "d".**
 - Kommer du ind på alle de påstande du nævner under redegørelsen?
 - Holder du dig til emnet? Eller taler du pludselig helt generelt om teknologi?
 - Marker manglende distance i form af holdninger (dvs. skriver du på en saglig måde uden følelsesudbrud og understøtter du dine analytiske pointer ved hjælp af gode citater fra teksten)
- 5) Nu har du læst din opgave igennem på ny og set på de fælder der kunne være, og som du måske er faldet i.** Skriv nu nogle gode råd til dig selv. Hvad skal du være særligt opmærksom på, når du skriver opgaver? Hvad kan forbedres? Hvad med tidsforbruget?

Lektie: Eleverne har markeret i hele deres stil, hvor de er faldet over snubletrådene, og de har overvejet forbedringsforslag.

Time 9:

1. Eleverne sætter sig i grupper af 2 og gennemgår, hvad de er kommet frem til i deres stil, og hvilke forbedringsforslag de har stillet til sig selv.
2. Eleverne retter deres stil igennem og afleverer.

Lektie: Sune Weile: At skrive en diskussion.

Time 10:

Eleverne skal to og to svare på spørgsmålene:

1. Hvad er en diskussion?
2. Hvad er formålet med en diskussion?
3. Hvad skal en diskussion indeholde?
4. Hvordan kommer jeg i gang med en diskussion?
5. Hvordan anvender jeg kilder i min diskussion?
6. Hvad er det vigtigste ved en diskussion?

Dernæst skriver eleverne to og to en diskussion ud fra tekster, de har haft i dansk om vores forhold til teknologi: H.C. Andersen: "Jernbanen", Johannes V. Jensen: "Nåede de færgen?" og "Futurismens manifest" af Filippo Marinetti.

Peer2peer med anden gruppe. Eleverne uploader rettede diskussion på lectio.